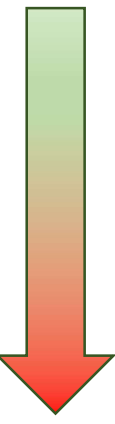

EBRD COVID-19 Dayanıklılık Çerçevesi - Yerel Çevresel ve Sosyal Değerlendirme Eğitim Programı

PK4-Sağlık, Emniyet ve Güvenlik

Giriş

PK4, risk kontrol hiyerarşisini uygulayarak işçilerin, projeden etkilenen toplulukların ve projenin faaliyetleriyle ilişkili tüketicilerin maruz kaldığı sağlık, emniyet ve güvenlik risklerinin yönetilmesi üzerinde odaklanır (bakınız Şekil 1).

	En etkili	1 Ortadan kaldırma	Riskin ortadan kaldırılması.
		2 İkame	Tehlikeli durumun veya maddenin daha az tehlikeli bir madde ile değiştirilerek riskin azaltılması.
		3 İzolasyon	Maruz kalmayı önlemek için riskin izole edilmesi
		4 Mühendislik kontrolleri	İş gücünü ve toplumu birlikte koruyan mühendislik kontrollerinin uygulanması.
		5 İdari Kontroller	Riskler, güvenli çalışma sistemleri, acil durum planları, raporlama gereklilikleri ve zorunlu denetim hakkında çalışanlara ve topluluklara bilgi, talimat ve eğitim verilmesi.
	En az etkili		

Şekil 1 - Risk Kontrol Hiyerarşisi

İşçilere sağlıklı ve güvenli koşullar sağlama ve işçileri sağlık ve güvenlik konusunda bilgilendirme, eğitme, denetleme ve bu konuda işçilere talimat verme ve işçilerle istişarede bulunma konusundaki asıl sorumluluk Müşteriye aittir. İşçiler, işverenleriyle aktif olarak işbirliği yapma ve kendilerinin ve başkalarının sağlığına ve güvenliğine dikkat etmekle sorumludurlar.

PK4, Müşterilerin Avrupa Birliği (AB İş Güvenliği ve Sağlığı (İSG) standartları¹ ve İyi Uluslararası Uygulama (GIP)) referans belgelerinde belirtilenlere eşdeğer bir risk yönetimi ve kontrolü uygulamasını gerektirir.²

Tek bir Projenin spesifik özelliklerinden bağımsız olarak, herhangi bir Çevresel ve Sosyal Durum Değerlendirmesinin genel amacının aşağıdakiler olduğuna dikkat edilmelidir:

¹ Örneğin işverenlerin ve işçilerin temel sorumluluklarını tanımlayan İş Sağlığı ve Güvenliği Çerçeve Direktifi (89/391/EEC).

² Örneğin, karayolu trafik güvenliği yönetimi ile ilgili Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO) 39001 veya Uluslararası Çalışma Örgütü iş sağlığı ve güvenliği yönetimi ve standartları

- Müşterinin mevcut faaliyetleriyle ve Projeyle ilişkili, önemli olma potansiyeli taşıyan, mevcut ve gelecekteki olumsuz çevresel ve sosyal etkileri belirlemek ve değerlendirmek;
- yürürlükteki yasalara ve EBRD'nin Çevresel ve Sosyal Politikasına (2019) uygunluğu değerlendirmek;
- olumsuz etkileri önlemek veya en aza indirmek ve azaltmak için gerekli tedbirleri belirlemek; ve
- Projenin ve mevcut faaliyetlerin çevresel ve sosyal sürdürülebilirliğini artıracak olanlar dahil olmak üzere potansiyel çevresel ve sosyal fırsatları belirlemek.

ÇSDD süreci, Projenin ölçeği ve büyüklüğünün yanı sıra Projeyle ilişkili çevresel ve sosyal riskler ve etkilerle orantılı olmalıdır. ÇSDD'de, Müşterinin faaliyetlerinin, Projenin ve proje döngüsünün ilgili aşamalarının (örneğin inşaat öncesi, inşaat, işletme ve hizmetten çıkarma veya kapatma ve eski haline döndürme) tüm doğrudan ve dolaylı çevresel ve sosyal etkileri ve sorunlar bütüncül bir şekilde ele alınacaktır.

PK4'e ilişkin rehberlik ÇSDD kapsamındaki üç görevin her biri için sunulmaktadır:

Görev 1 - Mevcut belgelerin gözden geçirilmesi

Aşağıdaki belgeler gözden geçirilmek üzere müşteriden talep edilmelidir:

- Müşterinin sağlık, emniyet ve güvenlik ile ilgili politikaları ve/veya prosedürleri;
- çevresel ve sosyal etki değerlendirme raporları veya Projeyle ve Müşterinin faaliyetiyle ilgili sağlık ve güvenlik risklerinin değerlendirildiği raporlar;
- tercihen en azından son 5 yıldır meydana gelen olaylara ve meslek hastalıklarına ilişkin istatistikler;
- özellikle ölüm veya zaman kaybına yol açan yaralanmalara ilişkin için olay inceleme prosedürleri ve raporları;
- risk değerlendirme prosedürü ve Projenin risk kaydı;
- aşağıdakiler dahil olmak üzere Projeyle ilgili sağlık, emniyet ve güvenlik prosedürleri:
 - İSG planı;
 - toplum güvenliği planı/koordinasyon prosedürleri
 - ulaşım ve trafik yönetim planı;
 - insan akını yönetim planı;
 - güvenlik yönetim planı;
 - eşzamanlı faaliyetler planı;
 - çalışma izni sistemi;
 - yüksekte çalışma;
 - kaldırma operasyonları ve ekipmanları;
 - kapalı alanlara giriş ve kurtarma;
 - yalnız veya uzaktan çalışma;
 - elektrikli sistemler ve elektrik güvenliği (örn. kilitleme, etiketleme);
 - tehlikeli maddelerin depolanması;
 - değişim prosedürünün yönetimi;
 - sağlık taraması;
 - acil durumlara hazırlık ve müdahale planı;
 - olay raporlaması ve soruşturması;
- sağlık ve güvenlik denetim raporları ve Projenin uygunsuzluk kayıtları; ve

- işçilere verilen işe başlama eğitim paketinin ve brifingin bir kopyası.

Potansiyel büyük bir kaza veya tehlike riskini temsil eden Projelerde aşağıdaki ek belgeler talep edilmelidir:

- tasarımın temeli;
- iş sağlığı ve güvenliği felsefesi;
- süreç güvenliği çalışmaları veya tehlike analizi (tehlike tanımlama çalışmaları raporları (HAZID'ler), tehlike ve işlerlik çalışması raporları (HAZOP'lar), Nicel Risk Değerlendirmeleri (QRA'lar) ve
- tehlikeli alan sınıflandırma planları.

Görev 1 sırasında alınan tüm belgelerin incelenmesinden sonra, temin edilen materyallerdeki boşluklar dikkate alınarak bir soru listesi hazırlanmalıdır. Bu eğitim programında Modül 1'de sunulan 'Görev 1 Temel Bulgular' formatını kullanın.

PK4 Koşulu	Dikkate alınacak konular
<i>Sağlık ve Güvenlik Yönetimine ilişkin Genel Şartlar</i>	
Müşterinin, riski tanımlamaya, değerlendirmeye ve çalışanları, halkı kazalardan ve hastalıktan korumaya yönelik bir süreci olmalıdır	Çalışanların, Projedeki işçilerin ve toplumların maruz kaldığı risklerin tanımlanması ve değerlendirilmesi için belgelendirilmiş bir süreç var mı?
Yaş, cinsiyet, engellilik veya kısa veya uzun süreli sağlık sorunları gibi hassasiyetleri olan işçilerin sağlığı, güvenliği ve refahı üzerinde olumsuz etkilere yol açabilecek belli iş faaliyetleriyle ilişkili belli risklerin söz konusu olduğu durumlarda Müşteri, daha ayrıntılı risk değerlendirmesi yürütecek ve yaralanmaları ve sağlık sorunlarını önlemek için düzenlemeler yapacaktır.	Projenin risk kaydı mevcut mu? Yanıt Evet ise, o zaman:
Müşteri, risk değerlendirmesi rehberliğinde İyi Uluslararası Uygulamaları ve risk kontrolü hiyerarşisini yansıtan planlar hazırlayacak ve koruma tedbirleri alacaktır.	• Bu kayıtlar kapsamlı mı ve toplumların maruz kaldığı riskler de dahil olmak üzere hem saha içi hem de saha dışı faaliyetlerden kaynaklanan riskleri içeriyor mu? NOT: bu riskler malzemelerin, ilişkili tesislerin, boru hattı bağlantılarının vb. taşınmasından kaynaklanabilir. • Bu kayıtlarda aşağıdakilerle ilişkili riskler dikkate alınmış mı: - o yükleniciler, ziyaretçiler, Projenin güvenlik personeli veya devlet güvenlik hizmetleri ile etkileşim; - o önceden mevcut hassasiyetleri olan işçilerin sağlığını etkileyebilecek işler; - o doğal tehlikeler; - o endüstriyel eylem ve protestolar; - o rutin olmayan ve acil durumlar; - o Projenin bir aşamasından diğerine geçişle ilişkili riskler (örneğin, işletmeye alma sürecinden faaliyetlerin başlamasına geçilmesi)?

	• Risk kaydı yakın zamanda güncellenmiş mi? • Risk kontrolü hiyerarşisi uygulanmış mı? • Müşteri, toplum sağlığı ve güvenliği planları da dahil olmak üzere belirlenen risklere cevap vermek için bir dizi plan ve prosedür hazırlamış mı? • Müşteri tüm çalışanların önceden var olan tıbbi durumlar için sağlık taramasından geçmesini zorunlu kılıyor mu?
--	---

PK4 Koşulu	Dikkate alınacak konular
Müşteri, etkilenen kişilerin ve toplulukların Projeye ilgili olarak karşılaştığı cinsel taciz, cinsel sömürü ve istismar dahil cinsiyete dayalı şiddet risklerini değerlendirecektir.	Müşteri, böyle bir risk türünün meydana gelme olasılığını değerlendirmiş ve bir tedbir almış mı? Alınan tedbirler kültürel olarak uygun mu?
Müşteri, Projeye özgü bir güvenlik ve sağlık planı geliştirecek, bu plan uygun olduğunda ÇSYS'ye entegre edilecek ve etkinliğini değerlendirmek için periyodik incelemeye tabi olacaktır.	Projeye özgü bir güvenlik ve sağlık planı geliştirilmiş mi? Güvenlik ve sağlık planı açık ve kolay anlaşılıyor mu, kontrolleri, sorumlulukları, yetkinlikleri, izleme tedbirlerini ve tutulacak kayıtları tanımlıyor mu? Güvenlik ve sağlık planı harici bir incelemeye tabi tutulmuş mu? Güvenlik ve sağlık planı, projedeki değişiklikleri yansıtacak şekilde yakın zamanda güncellenmiş mi?
Planda, ilgili AB İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) standartlarına ve uygun olduğunda İyi Uluslararası Uygulama (GIP) uyarınca projenin aşamasına, büyüklüğüne ve niteliğine uygun risk ve koruma tedbirleri tanımlamalıdır.	Güvenlik ve sağlık planında belirli AB direktifleri, yönergeleri veya standartları (örn. 89/656/EEC: kişisel koruyucu ekipman (KKE) kullanımı, 99/92/EC: patlayıcı ortamlardan kaynaklanan riskler) veya uygun GIP standartları (örn. ISO, ILO vb.) referans gösterilmiş mi? Belirli bir referans gösterilmemiş ise, alınan önlemler GIP ile uyumlu mu? <i>NOT: önerilen tedbirleri uygun ISO, ILO veya AB standartlarına göre kontrol edin.</i>

PK4 Koşulu	Dikkate alınacak konular
Müşteri, Planın uygulanmasına yardımcı olacak İSG'den sorumlu bir kişiyi belirleyecektir.	Müşteri, ilgili ulusal gereklilikler veya özel endüstri gereklilikleri/GIP ile uyumlu olarak İSG sorumlulukları açıkça tanımlanmış personeli tayin etmiş mi? Bu personel, Proje faaliyetlerinin niteliğine ve büyüklüğüne uygun gerekli vasıf ve eğitimi haiz mi? Tüm Proje sahalarını ve Müşterinin tüm faaliyetlerini kapsayacak yeterli kaynak var mı?
Plan, Müşterinin çalışanı olmayan işçiler, yükleniciler ve Proje çalışmasına katılan diğer üçüncü taraflar için de geçerli olacaktır. Müşteri, iş ekipmanlarının güvenli kullanılmasını, güvenlik ve sağlık prosedürlerinin ve kurallarının yeterli şekilde uygulanmasını sağlamak için tüm çalışanların sürekli ve uygun şekilde denetlenmesini sağlayacaktır.	Güvenlik ve sağlık planının gereklilikleri, Projenin tedarik zinciri içindeki yüklenicileri kapsıyor mu? Müşteri, projenin tedarik zincirindeki yüklenicilerin güvenlik ve sağlık performansını kontrol etmek, incelemek ve denetlemek için hangi adımları atıyor? <i>NOT: gözetim ve denetim tedbirleri, yüklenici yönetim planı gibi ayrı bir belgede belirtilebilir. İSG planında ilgili belge referans gösterilmelidir.</i> Müşteri, işçilerin yeterince denetlenmesini sağlamak için hangi adımları atıyor?
Müşteri, işçilere ücretsiz kişisel koruyucu ekipman sağlayacaktır.	İşgücünün KKE ihtiyaçlarını belirlemek için düzenli bir süreç yürütülüyor mu? KKE çalışanlara ücretsiz olarak veriliyor mu? Sağlanan KKE'ler çalışma koşulları için yeterli mi (örn. aşırı sıcaklık koşulları, belirli tehlikelere maruz kalma vb.)? Kişisel koruyucu ekipmanlar iyi durumda ve doğru boyutta mı ve gerektiğinde düzenli olarak değiştiriliyor mu? Şirket KKE kullanımını nasıl izliyor ve zorunlu kılıyor?
Müşteri İSG konularında işçilere danışacak ve işçilerin sağlığını izleyecektir.	Müşteri güvenlik ve sağlık konularında işçilerle nasıl bir istişarede bulunuyor? <i>NOT: son toplantı tutanaklarının ve Müşterinin güvenlik ve sağlık konularında işçilerle düzenli istişarede bulunduğu göstermek için sağlayabileceği başka kanıtları da isteyin.</i>

PK4 Koşulu	Dikkate alınacak konular
İşçilere ve Projeden etkilenen topluluklara, Proje boyunca sağlık ve güvenliklerini korumak için bilmeleri gereken sağlık ve güvenlik tehlikeleri, riskleri, koruyucu ve önleyici tedbirler ve acil durum düzenlemeleri ile ilgili bilgi, talimat ve eğitim verilmelidir.	Etkilenen topluluklara, Projeyle bağlantılı önemli sağlık ve güvenlik riskleriyle ilişkili zamanında, açık ve erişilebilir bilgiler sağlanmış mı? Müşteri, acil durumlarda nasıl müdahale edileceği ve endişeleri varsa kiminle iletişime geçmesi gerektiği konusunda yerel topluluklara bilgi vermiş mi? Çalışanlara aşağıdakiler hakkında bilgi, talimat veya eğitim sunuluyor mu? • sağlık ve güvenlikle ilgili önemli tehlikeler, riskler ve genel ve bireysel kontrol önlemleri; • güvenlik ve sağlık konusunda yapılan izleme (hava kalitesi, toz, sıcaklık, titreşim, radyasyon vb.); • kapalı alana giriş, makine işletimi ve buna benzer belirli işleri yapmak için gereken izin ve yetkiler ile yeterlilik gereksinimleri; • acil durum müdahale tedbirleri; • güvenli olmayan davranışların ve güvenli olmayan koşulların nasıl rapor edileceği; • kaza raporlama prosedürleri; • bir faaliyetin veya görevin güvensiz olduğunu düşünürlerse işlerini durdurma hakları? • çalışma alanlarındaki ilk yardım görevlileri;
Müşteri, Proje sırasında ortaya çıkan herhangi bir kaza, yaralanma, hastalık veya önemli 'ramak kala' olayını araştıracaktır.³ Soruşturmanın sonuçları, böyle bir olayın yeniden meydana gelmesini engelleyecek önleyici tedbirleri almak üzere analiz edilecek ve yasaların gerektirdiği durumlarda ilgili makamlara bildirimde bulunacak ve bu makamlarla işbirliği yapacaktır.	Bir olay inceleme prosedürü var mı? Bu prosedür, güvenlik ve sağlık düzenleme kurumuna yapılması gereken bildirimleri ve bu kurumla yapılması gereken sürekli istişarenin ayrıntılarını içeriyor mu? Prosedür Müşterinin olayların kök nedenlerini tanımlamasını gerektiriyor mu? Prosedür, Müşteriden bağımsız kişilerin de inceleme yapmasını gerektiriyor mu?

Önemli; ölümle sonuçlanabilecek, bir kişinin hastanede tedavi görmesine veya izne çıkmasını gerektirebilecek bir 'ramak kala' anlamına gelir.³

Müşteri, faaliyetlerinden yaralananlara ya da hastalananlara uygun maddi tazminat verilmesini sağlayacaktır.	Proje dolayı Soruşturma raporları ayrıntılı mı, katkıda bulunan faktörleri dikkate alıyor mu ve ilgili taraflarca sağlanan bilgileri içeriyor mu? Raporda önerilen eylemler uygulanmış mı?
Altyapı, Bina ve Ekipman Tasarımı ve Güvenliği için Özel Koşullar	
Müşteri, GIP uyarınca Projenin yapısal elemanlarının/bileşenlerinin tüm gelişim aşamalarında sağlık ve güvenlik hususlarını dikkate alacaktır. Ortak alanlara herkes için (engelli veya engelli insanlar dahil) erişimin sağlanması da bu kapsamdadır.	Sağlık ve güvenlikle ilgili konuları tasarıma dahil etmek için hangi ulusal ve uluslararası standartlar kullanılmış? Projenin yapısal elemanlarının tasarımı yetkili ve kalifiye profesyoneller tarafından incelenmiş ve denetlenmiş mi? <i>NOT: yüksek katlı inşaatlarda deneyimi olmayan kalifiye mimarlar, mühendisler ve müteahhitler yüksek katlı inşaat yatırımlarında çalışmaya yetkin olmayabilir.</i>
Yeni yapılan ve büyük tadilatı geçen tüm kamu binaları devreye alınmadan veya kullanılmadan önce üçüncü taraflarca can güvenliği ve yangın güvenliği denetimleri yapılacaktır.	Yeni binalar veya büyük ölçüde tadilat geçirmiş kamu binaları bağımsız bir yangın güvenliği denetimine tabi tutulmuş mu?
Barajlar, atık barajları veya kül havuzları gibi yapısal elemanlar veya bileşenler yüksek riskli yerlere yerleştirilmişse ve bunların arıza yapması ya da bozulması işçilerin ve toplulukların sağlığını ve güvenliğini tehdit edebilecekse, Müşteri Projenin tasarımından ve inşaatından sorumlu uzmanlardan ayrı olarak, benzer projelerde bu konuda deneyimi olan bir veya daha fazla sayıda, gerekli vasıflara sahip uzmanlar görevlendirecektir.	Proje yapısal elemanlar içeriyor mu? Yanıt evet ise, Müşteri, güvenlik ve yapısal bütünlüğü doğrulamak için benzer yapısal unsurlar konusunda tecrübeli yetkin ve kalifiye bir uzman tarafından bağımsız bir inceleme yaptı mı? Değerlendirme, tasarım değişikliklerinin meydana gelebileceği tüm aşamalarda tekrarlanmış mı? Ortak kullanım alanları olan binalarda, engelliler dahil olmak üzere herkesin bu alanlara erişim düşünülmüş ve sağlanmış mı yoksa alternatif yöntemler sunulmuş mu?

PK4 Koşulu	Dikkate alınacak konular
<i>Tehlikeli Madde Güvenliği için Özel Koşullar</i>	
Müşteri, risk kontrolü hiyerarşisini benimseyerek işçilerin ve toplulukların tehlikeli maddelere (tehlikeli atıklar dahil) maruz kalmasını önleyecek veya daha az maruz kalmasını sağlayacaktır. Müşteri, hiyerarşiyi aşağıdaki sıralamayagöre uygulayacaktır: 1. ortadan kaldırma-malzemenin kullanımına son verilmesi 2. ikame - daha az tehlikeli bir malzeme kullanılması 3. izole etme - tehlikeli materyale erişimin kaldırılması veya yakınlığın önlenmesi.	Müşteri tehlikeli maddelerin potansiyel kullanımını, varlığını ve risklerini belirlemiş mi? Yanıt Evet ise, o zaman Müşteri • tehlikeli maddelerden ne kadar gerektiğini ve bunların nasıl depolanması gerektiğini belirlemiş mi; • risk kontrolü hiyerarşisini benimsemiş mi; • malzemenin güvenli ve uygun bir yerde bulunduğunu belirlemiş ve planlara veya bir kayıt defterine kaydetmiş mi; • malzemeye erişimi sınırlandırmış mı; • zorunlu KKE gereklilikleri, tehlikeler ve acil durum eylemlerini içeren uygun güvenlik işaretleri sağlamış mı; • hemen yakında gözleri yıkama imkanı veya güvenlik duşları var mı veya diğer uygun güvenlik önlemleri sağlamış mı; • malzemeleri açıkça işaretlenmiş depolama tesisinde uygun şekilde etiketlenmiş ve ayırmış mı; • yeterli ikincil koruma sağlamış mı; • çalışma izni sistemini uygulamaya koymuş mu; • gerekli riskler ve kontrol önlemleri konusunda çalışanları bilgilendirmiş mi; • Malzeme Güvenliği Veri Formlarını yerel dilde veya (yabancı ve göçmen işçiler varsa) istihdam edilen işçilerin konuştuğu dillerde temin etmiş mi; ve • sağlık izleme gerekliliklerini değerlendirmiş ve uygulamaya koymuş mu?
Bu tür malzemelerin kullanımından kaçınmak mümkün olmadığında, Müşteri projeden etkilenen toplulukların bu malzemelere maruz kalmamasına ya da daha az maruz kalmasına yönelik tedbirlerin yanı sıra bu malzemelerin güvenli şekilde kullanılması, depolanması, nakliye ve imha edilmesi için GIP uyarınca	Müşteri, tehlikeli malzemelerin depolanmasından, elleçlenmesinden, nakliyesinden ve bertaraf edilmesinden kaynaklanan tehlikeli maddelerin risklerini yeterince değerlendirmiş mi? Kontrollerin uygulandığını ve etkili olduğunu kontrol etmek için bir izleme süreci var mı? <i>NOT: böyle bir izleme süreci depolama alanlarının düzenli olarak incelenmesini ve</i>

gerekli tedbirleri alacaktır.	<i>sahadaki tüm tehlikeli maddelerin türlerinin ve miktarlarının kaydının tutulmasını içerebilir.</i>
Ürün Güvenliğine ilişkin Özel Koşullar	
Ürünlerin üretildiği veya ticaretinin yapıldığı durumlarda, Müşteri iyi tasarım ve imalat süreçleri ile ürün güvenliğini sağlamanın yanı sıra ürün dağıtımında yeterli depolama, taşıma ve nakliye yoluyla da ürün güvenliğini sağlayacaktır. Belirli bir işkolunun ve ülkenin ürün güvenliği standartlarına ve uygulama kurallarına özgü genel güvenlik gereklilikleri de dahil olmak üzere GIP takip edilecektir.	Bu husus Projeyi ilgilendiriyor mu? Yanıt Evet ise, Müşteri tüketicilerin, ürünlerinin yaşam döngüsü boyunca bu ürünlerle ilgili maruz kaldığı riskleri belirlemiş ve değerlendirmiş mi? Müşteri, bir ürünün beklenmedik bir şekilde sağlık açısından tehlikeli olma potansiyeli taşıdığının tespit edilmesi durumunda tüketicilerle iletişim kurmak için kullanılacak belgelendirilmiş politikalar ve prosedürler ile ürünü geri çekmek/toplamak için etkili süreçler hazırlamış mı? Geçmişte piyasadan geri çekilen/toplatılan bir ürün olmuş mu ve bu süreç nasıl yönetilmiş?
Toplum Hizmetlerinde Sağlık ve Güvenlik Risklerine ilişkin Özel Koşullar	
Projenin topluluklara hizmet sunmayı içermesi durumunda, Müşteri bu hizmetlerin güvenliğini ve kalitesini sağlayacak ve bu hizmetlerin çalışanlar veya toplum sağlığı ve güvenliği için risk oluşturmamasını sağlamak için uygun kalite yönetim sistemlerini uygulayacaktır. Projede kamu hizmetleri verilecekse, Müşteri mümkün olduğu ölçüde evrensel erişim ilkelerini (engelli kişilere erişim sağlama ilkelerini) uygulayacaktır.	Topluluklara hizmet veren Projelerde: • Müşteri bir kalite yönetim sistemini uygulamaya koymuş mu? • Sistem dışarıdan denetlenmiş ve onaylanmış mı? Müşteri Projenin tasarımına evrensel erişimi dahil etmiş mi? <i>NOT: Müşteriye, engelli erişiminin sağlanması ile ilgili olarak uygun kuruluşlarla herhangi bir görüşme yapıp yapmadığını sorun.</i>

PK4 Koşulu	Dikkate alınacak konular
Trafik ve Yol Güvenliği için Özel Koşullar	
Müşteri, Projenin yaşam döngüsü boyunca çalışanlar ve topluluklar açısından var olan karayolu güvenliği risklerini belirleyecek, değerlendirecek ve izleyecek ve gerektiğinde bunlara yönelik tedbirler ve planlar geliştirecektir.	Projenin işçileri ve malzemeleri karayoluyla nakletmesiyle ilişkili riskler değerlendirilmiş mi? <i>NOT: Bu riskler arasında tehlikeli sürüş koşulları, uzak yolların kullanılması, yolların kalitesinin kötü olması, yol boyunca iletişim imkânının bulunmaması, uzun yolculuklar, işçilerin ve diğer yol kullanıcılarının yaralandığı trafik kazaları, tehlikeli maddelerin dökülmesini vs. yer alabilir.</i>
Müşteri, hareketli ekipmanların kamuya açık yollarda ve diğer altyapılar tesislerinde kullanıldığı Projelerde olayların meydana gelmesine ve halkın yaralanmasına engel olmaya çalışacaktır.	Değerlendirme sırasında ulaşım yolları üzerindeki topluluklar ve diğer hassasiyetler açısından riskler dikkate alınmış mı? <i>NOT: Bu riskler yoğun yerleşim bölgelerinden geçen Proje araçlarını, okul önünden geçişleri, demiryolu geçişlerini, ağır ekipman ve malzemelerin taşınması nedeniyle ortak yolların bozulmasını vb. içerebilir.</i>
Müşteri, ilgili AB karayolu ve trafik güvenliği yönetim standartlarını dikkate alacak, karayolu güvenliği tedbirlerini belirleyecek ve topluluklar açısından Projenin karayolu güvenliğine yönelik etkilerini azaltmak için karayolu güvenliği bileşenlerini Proje tasarımına dahil edecektir.	Proje için bir trafik yönetim planı hazırlanması gerekiyor mu ve böyle bir plan hazırlanmış mı? Saha içindeki yollar ve yayalar mümkün olduğunca ayrı tutulmuş mu? Risk değerlendirmesi, sürücünün ulaşım rotası boyunca vereceği düzenli molaları ve gecelik duraklamaların ayrıntılarını içeriyor mu? Trafik ve ulaşım hareketleri nasıl izleniyor? Projede tehlikeli mallar taşınacak mı? Yanıt Evet ise, Proje uygun risk kontrol tedbirleri alınmış mı? <i>NOT: Bu çerçevede Tehlikeli Malların Taşınması ile ilgili AB Endüstri Kılavuzları uygulanabilir.</i> ⁴ Projede, önemli kavşakların yapılması veya iş sahasından kamu yollarına giriş/çıkış verilmesi de dahil olmak üzere kamu yolları inşa edilecek ya da değiştirilecek mi? Yanıt Evet ise, Projede AB Yol ve Trafik Güvenliği Yönetim Standartları veya diğer uygun AB Ulusal yönergelerine uygun şekilde bir yol güvenliği denetimi veya incelemesi yapılmış mı? ⁵

⁴ Tehlikeli Malların Taşınmasına İlişkin AB Endüstri Yönergeleri: https://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/dangerous_goods_en

⁵ Ülkelere göre AB Ulusal Karayolu Güvenliği Yönergeleri: https://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/dangerous_goods_en
https://ec.europa.eu/transport/road_safety/topics/infrastructure/national-guidelines_en

PK4 Koşulu	Dikkate alınacak konular
Müşterinin kendisine ait veya kiralık taşıtları veya araç filoları varsa, Müşteri yol ve trafik risklerini yönetmek için GIP doğrultusunda düzenlemeler yapacak ve çalışanlara sürücü ve araç güvenliği konusunda eğitim verecektir. Müşteri, tüm Proje araçlarının düzenli bakımını sağlayacaktır.	Müşteri aşağıda sırananlara sahip mi? • ISO 39001: 2012 veya BM Yol Güvenliği Stratejisi gibi uygun bir standarda dayanan belgelenmiş bir risk kontrol önlemi;⁶ • taşıeron işçiler için de geçerli olan bir sürücü eğitim sistemi; ve • araçların, imalatçının şartnamelerine uygun şekilde düzenli bakımının yapıldığı bir sistem; ve • Proje araçlarının yerini ve bunların onaylanmış yolculuk planlarına uyup uymadıklarını, hız limitlerini; yakıt kullanımını; sürücülerin zamanında ve yeterli mola verip vermediğini izleyen sistemler; Proje araçlarının düzenli kontrolü ve bakımı için yeterli bir prosedür var mı? <i>Not: 50'den fazla araçtan oluşan bir filo içeren Projelerde, müşteri tarafından ayrıntılı bir Yol ve Trafik Güvenliği Anketi (bu belgedeki ek rehberlik linklere bkz.) doldurulmalıdır.</i> Araba tamircileri, bakımı yapılan araçların tipi üzerinde çalışacak yetkinlik ve vasfa sahip mi? <i>NOT: bir araba tamircisi, büyük bir kamyondaki hidrolik fren sistemleri gibi başka araçlardaki belirli güvenlik kritik sistemlerin muayenesini ve bakımını yapabilecek yeterliliğe sahip olmayabilir.</i>
Doğal Afetlere ilişkin Özel Koşullar	
Müşteri, deprem, kuraklık, toprak kayması veya sel gibi Projeye ilişkili doğal tehlikelerin neden olduğu potansiyel riskleri belirleyecek ve değerlendirecektir. Müşteri, Proje faaliyetlerinin katkıda bulunabileceği doğal tehlikeler veya arazi kullanımı değişikliklerinden kaynaklanan riskleri önleyecek ve/veya en aza indirecektir.	Müşteri, Projenin yeri, mevcut jeolojik ve hidrolojik bilgiler, iklim koşulları ve tarihsel dalgalanmalar ve doğal afetlerin kayıtları da dahil olmak üzere tüm potansiyel doğal tehlikelerle ilişkili Proje risklerini değerlendirmiş mi? Proje, iklim değişikliğine karşı savunmasız bir alanda mı yer alıyor? Yanıt Evet ise, Müşteri iklim değişikliği risklerini değerlendirmiş ve uygun iklim dayanıklılığı ve uyum önlemlerini belirlemiş mi?

⁶ Birleşmiş Milletler (2018), Yol Güvenliği Stratejisi, Şuradan ulaşılabilir: <https://www.who.int/roadsafety/publications/UN-RoadSafetyStrategy-EN.pdf?ua=1>

PK4 Koşulu	Dikkate alınacak konular
Hastalığa Maruz Kalmaya İlişkin Özel Koşullar	
Müşteri, çalışanların ve toplumun hastalıklara maruz kalmasını en aza indirmek için ilgili makamlara danışarak etki azaltma tedbirleri alacaktır. Hastalık karşısında daha yüksek risk altında olabilecek savunmasız gruplar dikkate alınmalı ve tedbirler riskteki artışı yansıtacak şekilde uyarlanmalıdır.	İşçiler ve topluluklar Projeyle ilişkili potansiyel hastalıklara maruz kalabilir mi? NOT: bu hastalıklar arasında uzak yerlerde çalışmakla ilişkili hastalıklar, hastalık taşıyan hayvanların ve/veya zehirli böceklerin ve sürüngenlerin varlığı, sahadaki kötü sıhhi koşullar, kötü konaklama koşulları, temiz su eksikliği vs yer alabilir. Müşteri, çalışanların ve toplulukların hastalığa maruz kalmasını önlemek ve en aza indirmek için bir plan geliştirmiş mi? Yanıt Evet ise, müşteri ilgili makamlara danışmış ve bu makamların verdiği tavsiyeleri planına eklemiş mi? Planda, savunmasız gruplara yönelik spesifik tedbirler bulunuyor mu? NOT: PK1'de kullanılan savunmasızlık tanımına bakınız.
Müşteri, bir anda çok sayıda Proje işçisinin gelmesiyle ilişkili olarak bulaşıcı hastalıkların bulaşmasını önlemek veya en aza indirmek için tedbir alacaktır. Bir anda çok sayıda işçi gelmesiyle ilişkili olarak, toplumsal cinsiyete dayalı risklerin önlenmesine ilişkin alınacak tedbirler de bu kapsamdadır.	Projenin, iş arayanların o yöreye akın etmesine neden olma ihtimali var mı? Yanıt Evet ise, herhangi bir hastalığın yayılmasını önlemek için tedbirler alınmış mı? NOT: Bu tedbirler işçilerin Proje sahasına gelmeden önce tıbbi taramadan, sonrasında düzenli sağlık kontrollerinden geçmesini; düzenli şekilde profilaksi ve aşı uygulanmasını, ortak kullanılan alanların düzenli dezenfeksiyonunu, bilinçlendirme kampanyaları, vb. içerebilir. Bu tedbirler, seks işçileri ve fuhuşla ilgili olanlar dahil, cinsiyete dayalı riskleri önlemeye yönelik spesifik kontroller içeriyor mu?
Projeden etkilenen topluluklarda spesifik hastalıkların endemik olduğu durumlarda, Müşteri Projenin yaşam döngüsü boyunca hem işçiler hem de projeden etkilenen topluluklar arasında bu hastalıkların insidansını azaltmaya yardımcı olabilecek şekilde koşulları iyileştirecek fırsatları belirlemeye teşvik edilir.	Proje, belli hastalıkların yaygın olduğu bir yerde mi yapılıyor? NOT: bu hastalıklar arasında sıtma veya HIV/AIDS yer alabilir. Yanıt Evet ise, Müşteri işçilerin ve toplulukların mevcut sağlık durumunu iyileştirmelerine nasıl yardımcı olabileceğini düşünmüş mü? NOT: bu çerçevede farkındalığı arttırmaya yönelik çalışmalar yapılabilir, tarama ve tedavi programları yürütülebilir.

PK4 Koşulu	Dikkate alınacak konular
Acil Durumlara Hazırlık ve Müdahale için Özel Koşullar	
Müşteri, Proje faaliyetinin sonucunda meydana gelmesi muhtemel olayları, kazaları ve acil durumları önlemeye ve bunlara müdahale etmeye hazır olacaktır.	Meydana gelebilecek acil durumlar nelerdir? <i>NOT: iklim koşulları, depolama tanklarının veya borularının arızalanması, siyasi huzursuzluk vs. olabilir</i> Müşteri tüm bu olaylar için bir Acil Durum Müdahale Planı (ERP) hazırlamış mı? Acil Durum Müdahale Planı yürürlükteki ulusal düzenleme gerekliliklerinin ayrıntılarını içeriyor mu?
Müşteri, büyük kaza tehlikelerini belirleyecek ve değerlendirecek ve insanlara ve çevreye tutarlı ve yüksek düzeyde koruma sağlamak amacıyla büyük kazaları önlemek veya çalışanlar, topluluklar ve çevre açısından riskleri sınırlamak için gerekli tüm tedbirleri alacaktır. Bu tedbirler, büyük kazaları önleme/acil durum hazırlık politikası ve müşterinin genel ÇSYS'sine entegre edilmiş uygun bir yönetim planında tanımlanacaktır.	Projede, önemli miktarda tehlikeli madde kullanılacak, taşınacak, depolanacak, üretilecek ya da bertaraf edilecek mi? <i>NOT: tehlikeli maddeler arasında toksik, yanıcı veya iyonlaştırıcı maddeler de yer alabilir.</i> Yanıt Evet ise, büyük kaza tehlikesine ilişkin bir değerlendirme yapılmış ve uygun tedbirlere ilişkin politikalar ve planları uygulamaya alınmış mı? <i>NOT: Ek 1'de yer alan 96/82 / EC sayılı AB Direktifinde büyük kaza tehlikeleri (örneğin > 10 ton amonyum nitrat, > 10 ton yanıcı gaz) kaynağı olarak kabul edilen tesislere ilişkin kriterler mevcuttur.⁷ Projenin bu kriterlerden birini veya daha fazlasını karşılaması durumunda, büyük kaza tehlikesinin değerlendirilmesi gereklidir.</i> Proje riskleri, HAZID, HAZOP, QRA vb. gibi uygun bir metodoloji kullanılarak değerlendirilmiş mi? Değerlendirme, farklı beceri ve yetkinlikler olan kişilerce mi yapılmış? Değerlendirmede, eskalasyon senaryoları ve yakındaki tesislerden ve endüstrilerden kaynaklanan riskler dikkate alınmış mı? Değerlendirmede ve Acil Durum Müdahale Planında çevrenin karşı karşıya olduğu önemli tehlikeler dikkate alınmış mı? Değerlendirmede ve Acil Durum Müdahale Planında dünyanın başka yerlerinde meydana gelmiş başka büyük kazalardan çıkarılan dersler yer alıyor mu?

⁷ Ek 1 dahil 96/82/EC sayılı AB Direktifi: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex:31996L0082>

	Değerlendirme ve Acil Durum Müdahale Planı ulusal makamlar tarafından incelenmiş mi veya onaylanmış mı? Değerlendirme ve Acil Durum Müdahale Planı, projedeki değişiklikleri yansıtacak şekilde gözden geçirilmiş ve güncellenmiş mi?
--	---

PK4 Koşulu	Dikkate alınacak konular
Büyük bir kaza riski varsa, Müşteri, ilgili makamlara ve topluluklara acil durumlara etkili bir şekilde müdahale etmek için yaptıkları hazırlıklarda yardımcı olacak ve işbirliği yapacaktır. Yerel yetkililerin ya da müdahale edeceklerin etkili bir şekilde müdahale etme kapasitesi yoksa veya çok düşük bir kapasitesi varsa, Müşteri Projeyle ilgili acil durumlara hazırlık ve müdahale konusunda aktif bir rol oynayacak ve makul olarak öngörülebilir olaylara doğrudan ya da dolaylı şekilde müdahale etme kapasitesine sahip olduğunu ispatlayan yeterli delilleri temin edecektir.	Acil Durum Müdahale Planında acil duruma müdahale etmek için kullanılabilecek mevcut kaynaklar açıklanmış mı? Müşteri ilgili yetkililerle (devlet daireleri, bölgesel yangın ve polis makamları gibi) iletişim kurmuş ve bu yetkililere ilişkin bilgileri, müdahaleye nasıl dahil olacaklarını ve bu yetkililerle kurulacak iletişim protokollerinin ayrıntılarını Acil Durum Müdahale Planına eklemiş mi? Yerel yetkililerin acil durumlara müdahale etmek için yeterli kaynağı bulunmuyorsa, Müşteride bu kaynaklar var mı? Müşteri, yöre halkıyla meydana gelebilecek büyük kazalar hakkında istişarede bulunmuş ve yöre halkına acil bir durumda yapılacak eylemler hakkında bilgi vermiş mi? İstişare sürecinde yöre halkı geri bildirimde bulunmaya teşvik edilmiş mi? Müşteri bu geri bildirimler doğrultusunda acil durum müdahale düzenlemelerinde değişiklik yapmış mı?
Güvenlik için Özel Koşullar	
Müşteri, çalışanlara ve topluluklara yönelik Proje güvenlik tehditlerini değerlendirecektir. Müşteri güvenliği sağlayacak görevliler istihdam ediyorsa ya da yüklenici görevlendirmişse, yapılan güvenlik düzenlemelerinin Proje sahası içindeki ve dışındaki riskleri değerlendirecektir.	Müşteri, iş faaliyetlerine yönelik ve işçileri ve toplulukları (ör. terör eylemleri, vb.) etkileyebilecek güvenlik tehditleri açısından bir risk değerlendirmesi yapmış mı? Güvenlik personelinin etkilenen topluluklara yönelik uygunsuz davranışlarının yol açtığı riskleri değerlendirmiş mi? Belli durumlarda güvenlik personelinin ne yapacağını anlatan açık çatışma kuralları var mı? <i>NOT: Bu kurallar, büyük protestocu kalabalıklar, işçi grevleri, izinsiz giriş ve zorla sahaya giriş vs. ile ilgili olabilir.</i>

Güvenlik hizmetleri, yetkili resmi kurumların sorumluluğundaysa, Müşteri, izin verilen ölçüde, bu PK ile tutarlı sonuçlar elde etmek için yetkili resmi kurumlarla işbirliği yapacaktır.	Güvenlik görevlileri silahlı mı? Yanıt Evet ise, güvenlik görevlilerinin silahlı olması ulusal mevzuat kapsamında meşru ve yasal mı? Projede devletin güvenlik güçlerinin kullanılması söz konusu mu? Yanıt Evet ise, Müşteri sonuçların PK4 ile tutarlı olması için ne gibi adımlar atmış?
--	---

PK4 Koşulu	Dikkate alınacak konular
Müşteri (i) güvenliğini sağlamakla görevlendirdiği çalışanların veya sözleşmeli işçilerin geçmişte bir ihlalde bulunup bulunmadığını tespit etmek için makul bir soruşturma yapacak; (ii) güç kullanımı (ve uygun olduğunda ateşli silahlar) ve işçilere ve Projeden etkilenen topluluklara yönelik uygun davranışlar konusunda onları yeterince eğitecek (veya uygun şekilde eğitildiklerini belirleyecek); ve (iii) geçerli yasalara ve PK2'ye ve Müşteri tarafından belirtilen diğer performans koşullarına uygun şekilde hareket etmelerini isteyecektir.	Müşteri, güvenlik personelinin etkili bir şekilde taramadan geçmesini, eğitilmesini sağlamış mı?
Müşteri, güvenlik personelinin yasa dışı veya tacizkar davranışları ile ilgili iddiaları araştırarak, tekrarlanmayı önlemek için harekete geçecek (veya uygun tarafları harekete geçmeye teşvik edecek) ve gerektiğinde yasalara aykırı ve tacizkar davranışları kamu yetkililerine ve EBRD'ye bildirecektir.	Müşteri güvenlik personeli aleyhindeki iddiaları soruşturmayı taahhüt etmiş mi?

Müşterinin Görev 1 sırasında alınan tüm belgelerinin incelenmesinden sonra, verilen materyallerdeki boşlukları da içeren bir soru listesi hazırlanmalıdır. Bu eğitim programında Modül 1'de yer alan 'Görev 1 Temel Bulgular' formatını kullanın.

Görev 2 - Saha ziyareti ve görüşmeler

Saha ziyareti ve görüşmeler, çalışanların eylemlerini gözlemlemek, prosedürleri takip etmek, güvenli operasyonların nasıl uygulandığını doğrulamak ve Görev 1 sırasında hazırlanan soru listesi hakkında konuşmak için bir fırsat olarak görülmelidir. Sahaya gelir gelmez sizden tamamlamanız istenen oryantasyon eğitiminin kalitesi hakkında notlar alın. Oryantasyon eğitiminde, sahada yürütülen faaliyetlerin niteliği, mevcut tehlikelerin ayrıntıları, yapılması ve kaçınılması gerekenler, alarm sisteminin detaylarını ve sahada geçirdiğiniz süre boyunca yapılabilecek testler anlatılmalı ve acil bir durumda nereye gitmeniz gerektiği belirtmelidir. Görev 2 sırasında aşağıdakilerle görüşmeniz gerekebilir (bu toplantılar önceden organize edilmelidir):

- **Proje Direktörü-** ziyaretinizin amacını ve kapsamını kısaca anlatın,

Müşterinin önemli sağlık ve güvenlik risklerinin yönetimine ilişkin yaklaşımı hakkında konuşun. Bu fırsattan istifade ederek görüşmeniz gereken diğer müşteri temsilcileriyle görüşmeyi talep edebilir ve genel destekleri için onlara teşekkür edebilirsiniz.

- **Sağlık ve Güvenlik Müdürü/Şefi veya Teknik Mühendis** - kurumsal sorumluluklar, sahadaki temel tehlikeler ve yerinde uygulanan gerçek kontrol tedbirleri, projenin risk kaydı, yükleniciler tarafından üstlenilen faaliyetler ve ilgili izleme faaliyetleri de dahil olmak üzere, sağlık ve güvenliğe ilişkin teknik hususlar, sağlık ve güvenlik konusunda hangi yaklaşımların benimsendiği hakkında konuşun. Bu toplantı sırasında saha turu yapılmalı ve yöneticinin sağlık ve güvenlik, mevcut tehlike türleri, risk kontrol tedbirleri ve 'GIP' konusunu nasıl anladığı ve GIP'i benzer projelere uygulamada nasıl bir tecrübeye sahip olduğunu anlamak sorular sorulmalıdır.
- **Yüklenicinin Sağlık ve Güvenlik Müdürü veya Saha Yöneticisi** - mevcut yüklenicilerin riskleri nasıl değerlendirdiğini ve yönettiğini; faaliyetlerini sahada bulunan diğer personelle nasıl koordine ettiğini; yüklenicilerin belirli yerler için hangi acil durum planlarına ve prosedürlerine sahip olduğunu ve Projede yüklenicinin sağlık ve güvenlik performansının nasıl izlendiğini ve yüklenicilere nasıl bir destek sağlandığını araştırın.
- **Sağlık, Güvenlik ve Çevre Müfettişleri veya Saha Süpervizörü** - rutin teftiş yapan bireylerin yeterliliklerini kontrol edin, GIP anlayışlarını değerlendirin, gerekli destek ve kaynak seviyesine sahip olup olmadıklarını kontrol edin ve neleri temel sağlık ve güvenlik riski olarak gördüklerini anlayın.
- **Acil Durum Müdahale Ekibi** - ekibin, acil müdahale düzenlemeleri, sorumlulukları ve iletişimin nasıl olacağını tam olarak anlayıp anlamadığını ve gerekli kaynaklara sahip olup olmadığını kontrol edin.
- **Yetkin Kişiler ve İşçiler** - elektrikçiler, vinççiler ve ağır yük taşıtlarının sürücüler gibi belirli yüksek riskli faaliyetleri üstlenmeye veya kontrol etmeye yetkin kişilerle eğitimleri ve karşılaştıkları riskler hakkında konuşun.
- **İşçilerle görüşme** - risk anlayışları, bireysel sağlık ve güvenlik sorumlulukları ve aldıkları eğitimler hakkında görüşün.
- **Proje Güvenlik Yöneticisi** - Projenin karşı karşıya olduğu güvenlik tehditleri, Projede/Müşteri tarafından bu konuda yapılan düzenlemeler (örneğin güvenlik çitleri; kapalı devre kamera sistemi saldırı ve hareket algılama sistemleri; silahlı güvenlik personeli; çatışma kuralları, vb.) hakkında bilgi edinin, güvenlikle ilgili yakın zamanda meydana gelen bir olay olup olmadığını, güvenlik personelinin nasıl bir güvenlik taramasından geçtiğini ve nasıl bir eğitim aldığını öğrenin.

NOT: bu soruların Projenin mevcut durumunu yansıtacak şekilde değiştirilmesi gerekebilir.

Sağlık ve Güvenlik Müdürü / Şefi veya Teknik Mühendis ile görüşme

Görev 1 sırasında oluşturulan soru listesini netleştirmek için Sağlık ve Güvenlik Müdürü/Şefi veya Teknik Mühendis ile görüşülmelidir. Bu toplantı sırasında aşağıdaki sorular sorulabilir:

1. Lütfen kuruluşunuzun sağlık ve güvenlik yaklaşımını özetleyin.
2. Projenin sağlık ve güvenlik performansı iyileşiyor mu ve bu konu Projenin üst yönetim ekibine nasıl iletiliyor?

3. Projenin üst yönetim ekibi sağlık ve güvenlik kültürünü nasıl teşvik ediyor? *NOT: Üst yönetim sahaya denetleme ziyareti yapıyor, sağlık ve güvenlik toplantılarına katılıyor, sağlık ve güvenlik konusunda liderlik girişimleri başlatıyor, bu konuda iletişim kuruyor ya da iyi sağlık ve güvenlik uygulamalarını ödüllendiriyor olabilir.*
4. Sağlık ve güvenliğe yönelik tasarımı ve yaklaşımı belirlerken hangi standartlar ve yönergelerden faydalandınız?
5. Her Proje sahasındaki çalışanlar için özel sağlık tesisleriniz var mı? *NOT: bu tesisleri görmek isteyin ve yakın zamanda buraya gidenlerin kayıtlarını inceleyin.*
6. Bu kaynaklara olan ihtiyaç nasıl belirlendi?
7. Proje bir sonraki aşamaya (yani inşaattan işletmeye) geçtiğinde başka kaynaklara ihtiyacınız olacak mı?
8. Personelin bireysel sağlık ve güvenlik sorumlulukları nasıl tanımlanıyor?
9. İşçinin işyerinde tehlikelere maruz kalmasını önlemeye yönelik kontrol tedbirlerinin etkinliğini izlemek için hangi işlemleri yapıyorsunuz? *NOT: Hava kalitesinin, toz, sıcaklık, titreşim, radyasyon vb. izleniyor olabilir.*
10. Projede yer alan tüm personelin çalışmaya uygun olduğunu gösterir bir sağlık raporu var mı ve bu işçilerin sağlığının çalışmaya uygun olduğunu gösterir testlere ilişkin şartlar/prosedürler neler?
11. Personeli, başka işçiler çalışırken, güvenli olmayan bir durum gördüklerinde, o işçilerin çalışmasını durdurmaya nasıl teşvik ediyorsunuz?
12. Personel, güvensiz davranışları veya güvensiz çalışma koşullarını nasıl kaydediyor ve raporluyor?
13. Yüklenicilerinizin sağlık ve güvenlik performansı nasıl izliyor ve yönetiyorsunuz? *NOT: Bu görüşmede yüklenici seçimi, inşaat işlerine başlamadan önce verilen oryantasyon eğitimi ve inşaat işlerinin tasfiyesine kadar yapılan çalışmalar sırasında sağlık ve güvenlik konularının nasıl dikkate alındığı hakkında konuşulmalıdır.*
14. Görevlendirmeden önce bir yüklenicinin sağlık ve güvenlik performansını nasıl değerlendiriyorsunuz/referanslarını nasıl kontrol ediyorsunuz?
15. Yüklenicilerinize ne tür destek sağlıyorsunuz?
16. Yüklenicinin sağlık ve güvenlik performansı gerekli standardın altındaysa, yüklenicinin işgücü hakkında endişeleriniz varsa ne yapıyorsunuz?
17. Sözleşmenin sonunda bir yüklenicinin kapasitesini güçlendirmek için sağlık ve güvenlik performansı hakkında rapor verecek misiniz?

Yüklenici Sağlık ve Güvenlik Yöneticisi veya Şantiye yöneticisiyle görüşme

Mümkünse, Müşterinin nasıl bir destek verdiğini ve yönlendirme yaptığını anlamak için Müşteri olmaksızın Yüklenicinin Sağlık ve Güvenlik Yöneticisi veya Şantiye Yöneticisiyle görüşülmelidir. Bu toplantı sırasında aşağıdaki sorular sorulabilir:

1. Lütfen şirketinizin Projedeki rolünü ve kuruluşunuzun sağlık ve güvenlik konusundaki sorumluluklarını anlatın. *NOT: kendi sorumluluklarının ve Müşterinin sorumluluklarının ne olduğunu anlayıp anlamadıklarını kontrol edin. Söyledikleri, Müşterinin belgelerinde yer alanlara uyuyor mu?*
2. Sağlık ve güvenlik düzenlemeleri Müşteriyle ve diğer yüklenicilerle nasıl koordine ediliyor? *NOT: düzenli toplantılar, belirlenmiş iletişim yöntemleri, kombine denetimler olup olmadığını sorun.*
3. Size göre, tüm Proje sahalarında ve konumlarında sağlık ve güvenlik risklerini

- etkili bir şekilde yönetmek için yeterli kaynağınız var mı?
4. Üst yönetiminiz size yeterli desteği sağlıyor mu?
 5. Müşteri kuruluşunuza nasıl destek oluyor?
 6. Kendi kuruluşunuzdaki personelin tümünün, sağlığı çalışmaya uygundur belgesine ve güvenli şekilde çalışmak için gereken eğitime sahip olduğunu kontrol ettiniz mi?
 7. Üzerinde konuşmak istediğiniz sağlık ve güvenlik sorunları var mı?

Sağlık ve Güvenlik Müfettişi/Şantiye Süpervizörü ile Görüşme

Projede Sağlık ve Güvenlik Müfettişleri veya Şantiye Süpervizörü varsa Görev 1 sırasında ortaya çıkan soruları netleştirmek için bir veya daha fazla görüşme yapılmalıdır. Bu toplantı sırasında aşağıdaki sorular sorulabilir:

1. Lütfen daha önceki mesleki deneyiminizi ve bu Projedeki görevlerinizi kısaca anlatın.
2. Sizin yaptığınız işe benzer şekilde çalışan kaç kişi var?
3. Hangi alanlar veya tesisler düzenli olarak denetleniyor?
4. Bu yerler nasıl tanımlandı?
5. Tedarikçilerin tesisleri de denetleniyor mu?
6. Bu Proje için özel olarak nasıl bir eğitim aldınız?
7. Denetim ekibi yeterli beceri ve deneyime sahip mi?
8. Yeterli müfettişiniz ve kaynağınız var mı? *NOT: kaynaklar gaz sayaçlarını, gürültü izleme ekipmanını, kapalı devre kamera sistemini vs. içerebilir.*
9. Bir işçinin ya da yüklenicinin güvenli olmayan ya da güvensiz bir duruma neden olan bir iş yaptığını gözlemlediğinizde ne yaptığınızı anlatabilir misiniz/teyit edebilir misiniz?
10. Denetimle ilgili tuttuğunuz kayıtlar neler? *NOT: Yeterince ayrıntılı ve kapsamlı olduklarını kontrol etmek için muayene kayıtlarının bir örneğini inceleyin.*
11. Tespitlerinizin ve tavsiyelerinizin uygulandığından emin olmak için konuyu nasıl takip ediyorsunuz?

Acil Durum Müdahale Ekibiyle görüşme

Acil Durum Müdahale Ekibinde farklı personeller bulunabilir. Mümkünse, Acil Durum Müdahale Ekibinde bulunan bir temsilciyle görüşün ve aşağıdaki soruları sorun:

1. Hangi acil durumlar için hazırlandınız ve size hangi eğitimler verildi?
2. Lütfen Acil Durum Müdahale Planını hazırlamak için kullanılan yaklaşımı, dikkate alınan senaryoları ve elinizdeki kaynakları genel olarak özetleyin.
3. Acil bir duruma müdahale etmek için hangi kaynakların gerekli olduğunu nasıl belirlediniz?
4. Acil durum müdahale sorumluluklarını farklı kuruluşlar arasında nasıl dağıttınız? *NOT: Müşteri, acil durum müdahalesine ilişkin sorumlulukların Müşteri, çalışanlar, tedarikçiler, devlet daireleri ve belirli acil durum müdahale kaynaklarını sağlayabilecek özel şirketler arasında nasıl bölüştüğünü belirlemelidir. Verilen cevapları Acil Durum Müdahale Planının içeriğiyle karşılaştırın.*
5. İnsanların hangi tedbirlerin alınacağını ve acil müdahale konusunda kendilerine hangi sorumlulukların düştüğünü öğrenmesi için nasıl bir eğitim verdiniz?
6. Üçüncü taraf kuruluşların (devlet daireleri dahil) acil bir duruma müdahale

- edebilecek kaynaklara sahip olduğundan emin olmak için hangi kontrolleri yaptınız ve bu kurumlarla nasıl bir koordinasyon sağladınız?
7. Hangi acil durum müdahale tatbikatları yapıldı?
 8. Tatbikat senaryoları, meydana gelebilecek olayları yansıtacak şekilde değiştirildi mi?
 9. Olayın ölçeği ve büyüklüğü nedeniyle Projede müdahale edilemeyecek bir acil durum ortaya çıkarsa ne olacak?
 10. Normal mesai saatleri dışında meydana gelen bir acil durumu nasıl tespit edersiniz ve bu duruma nasıl müdahale edersiniz?
 11. Proje tesislerine ve altyapıya yakın ve acil durumdan etkilenebilecek herhangi bir tesis veya endüstri var mı? Yanıt Evet ise, Acil Durum Müdahale Planı ve eğitim faaliyetleri hazırlanırken bu tesislerle temasa geçildi mi, planda bu tesisler de dikkate alındı mı?

Yetkin Kişiler ve İşçilerle Görüşme

Bu toplantı sırasında aşağıdaki sorular sorulabilir:

1. Görevinizi yerine getirmek için gereken beceriler, nitelikler ve deneyimler nelerdir?
2. Müşteri herhangi bir eğitim verdi mi? Yanıt Evet ise, bu eğitim nasıl verildi, neleri kapsıyordu ve bunun için ödeme yapmak zorunda kaldınız mı?
3. Aldığınız eğitimin sonunda resmi bir sertifika aldınız mı?
4. İşinizle ilgili başlıca tehlikeler nelerdir ve bir olayı önlemek için hangi kontroller mevcut?
5. Yetkili olmayan kişilerin sizin yapma yetkisine sahip olduğunuz işleri yapması nasıl engelleniyor?

İşçilerle Görüşme

İdeal olarak, işçilerle yapılan görüşmelerde Müşterinin ya da yüklenicinin yönetiminden kimse bulunmamalıdır. *NOT: çalışan görüşmeleri sırasında sorulması gereken ilave sorular için PK2 rehber dokümanına bakın.*

1. Lütfen görevinizi ve yaptığınız işleri kısaca anlatabilir misiniz?
2. Projeye ve özel görevlerinizle ilişkili tehlikelerin ve risklerin farkında mısınız?
3. Sağlık ve güvenlikle ilgili sorumluluklarınız nelerdir?
4. Bu Proje üzerinde çalışmaya başlamadan önce sağlık ve güvenlik konusunda bir başlangıç/oryantasyon eğitimi aldınız mı?
5. İşe başladığınızdan bu yana herhangi bir eğitim aldınız mı?
6. Verilen eğitim, tüm çalışanların anlayacağı kadar kolay mıydı?
7. Bu eğitim nasıl daha iyi olabilir?
8. Bedeninize, sağlık durumunuza (görme ve işitme cihazları gibi) ve genel çalışma koşullarına uyan yeterli kişisel koruyucu ekipmanınız var mı?
9. Verilen kişisel koruyucu ekipmanın kalitesi iyi mi?
10. Kişisel koruyucu ekipmanlar ücretsiz mi veriliyor?
11. Kişisel koruyucu ekipmanınız bozulursa ya da kullanılmaz hale gelirse yerine kolaylıkla yenisini alabilir misiniz?
12. Çalışma ortamınızdan (mesela sıcaklık, yağmur / kar, aşırı sıcaklar vs. düşündüğünüzde) memnun musunuz?
13. Başka birinin güvenli olmayan bir şey yaptığını görürseniz, o kişinin yaptığı işi bırakmasını sağlayabilir misiniz?

14. İş yerinde güvensiz eylemlerin nasıl kaydedildiğini ve raporlandığını biliyor musunuz?
15. Çalışmaya uygun olduğunuzu gösteren geçerli bir sağlık raporunuz var mı?
16. İş sağlığı ve güvenliği konusundaki tavsiyelere erişiminiz var mı?
17. Bir yangın çıkarsa ya da tehlikeli maddelerin dökülürse ne yapacağınızı biliyor musunuz?
18. Bahsetmek istediğiniz başka sağlık ve güvenlik sorunları var mı?

Proje Güvenlik Yöneticisi ile görüşme

Proje tesislerinin ve altyapısının güvenliği sağlamaktan sorumlu kişiyle görüşülmelidir. Bu toplantı sırasında aşağıdaki sorular sorulabilir:

1. Lütfen projenin mevcut güvenlik risklerini, tehditleri ve yapılan düzenlemeleri özetleyin. *NOT: bu düzenlemeler arasında konuyla ilgili özel şirketlere ilişkin ayrıntılar, devlet dairelerinin sorumluluklarını (varsa) ve ateşli silahlar ve kullanılan kapalı devre kamera sistemi gibi ekipmanlar yer almalıdır.*
2. EBRD'nin güvenlik konusundaki spesifik koşullarını biliyor musunuz?
3. Şimdiye kadar güvenlikle ilgili bir olay oldu mu? Yanıtınız Evet ise, lütfen anlatın.
4. Güvenlik personelinin geçmişte bir görevi kötüye vakasına karışıp karışmadığını nasıl kontrol ettiniz?
5. Güç kullanma ve çatışma kuralları ile ilgili nasıl bir eğitim verdiniz?
6. Güvenlik görevlilerinin davranışları ile ilgili olarak yöre halkından bir şikâyet aldınız mı?

Saha Ziyareti

Saha ziyareti sırasında inşaat işleri, depolar ve Proje depolama alanları, tehlikeli maddelerin depolandığı yerler, işçi konaklama tesisleri (taşeron kuruluşlar tarafından kullanılanlar dahil) ve sağlık klinikleri dahil olmak üzere bir dizi alan incelenmelidir. Saha ziyaretinde, özellikle yaralanma ve ölümle sonuçlanabilecek alanlar ve faaliyetler hedeflenmelidir (örn. yüksek yerler; kazılar ve hendekler; kaldırma işleri ve ekipmanları; kapalı alanlar; elektrikli ve mekanik ekipman; makine ve hareketli parçalar ve nesneler; trafiğin olduğu yerler vs.).

Saha ziyaretinde, riskleri yönetmek için gerçekte yapılanların, Müşterinin proje belgelerinde taahhütlerini yansıtır yansıtmadığı kontrol edilmelidir. Saha ziyaretinde ayrıca tüm tehlikelerin ve risklerin tespit edilip edilmediği ve alınan kontrol tedbirlerinin ve sağlık ve güvenlik performansının GIP ile uyumlu olup olmadığı kontrol edilmelidir.

Projenin mevcut sağlık ve güvenlik durumuna dair dengeli bir görüş sunabilmek için iyi ve kötü uygulamaların dijital fotoğrafları çekilmelidir. Saha ziyareti aynı zamanda Müşterinin ekibine gayri resmi eğitim vermek ve farkı yerleri gezerken tespit ettiğiniz sıkıntılı noktaları göstermek ve ne yapılması gerektiğini söylemek için de çok iyi bir fırsattır.

NOT: Ayrılmadan önce EBRD'nin PK4 kapsamındaki temel koşulların karşılandığından emin olmak için arka sayfadaki kontrol listesini doldurun.

Görev 3 - EBRD formatını kullanarak analiz ve raporlama yapma

Görev 1 ve 2'nin bulgularının, EBRD'nin bu eğitim programının 3 numaralı Modülünde yer alan Raporlama Çerçevesine uygun şekilde sunulması gereklidir.

Toplanan verilerin analizi sırasında aşağıdakileri göz önünde bulundurun:

- Müşteri risk kontrol hiyerarşisini aktif bir şekilde uyguladığını, riskin ortadan kaldırılmasına öncelik verdiğini, işçileri korumak için kişisel koruyucu ekipmanları yalnızca son çare olarak kullandığını gösterdi mi?
- Üst yönetim aktif olarak projenin güvenlik kültürüne öncülük ediyor mu?
- Müşteri proje tehlikelerini ve risklerini tanımlamak ve değerlendirmek için yeterli çaba göstermiş mi?
- Değerlendirmede, işçi hassasiyetleri ve sahanın çevresel ortamını dikkate alınmış mı?
- Yakın tarihli kayıtlarda yaptığınız incelemelere ve sahadaki gözlemlerinize dayanarak, sağlık ve güvenlik yönetiminde iyileştirilmesi gereken noktalar olduğunu düşünüyor musunuz? *NOT: İşçilerin ayağının kayması ve takılmasını önlemek için genel temizlik yapılması, ağır yük araçlarının yönetimi, çalışanların tehlikeli maddelere maruz kalmasının önlenmesi, kaynak işleri, kayıt tutma vs. olabilir.*
- Proje müfettişleri sorun olarak gördüğünüz noktaları gözden kaçırıyor mu? Yanıt Evet ise, bunun nedeni, GİP'in nasıl uygulanması gerektiği konusunda tecrübesiz olmaları ve bu konuyu tam anlamamaları mı? Müfettişlere ek eğitim verilmeli mi?
- Müşteri, yüklenicilerinin sağlık ve güvenlik performansını etkili bir şekilde izliyor mu?
- Müşteri yüklenicileri aktif olarak destekliyor ve gelişmelerine yardımcı oluyor mu?
- Projede büyük bir kaza tehlikesi varsa, yapılan risk değerlendirmesi, niteliksel bir yöntem kullanarak yeterince ayrıntılı hazırlanmış mı?
- Acil bir durumun giderek büyüyerek kötüleşmesi olasılığı da dahil olmak üzere, uygun acil durum senaryoları değerlendirilmiş mi?
- Acil müdahale düzenlemeleri yeterli mi?
- Acil durum müdahalesinde kime hangi sorumluluk düştüğü açıkça tanımlanmış mı; iletişim, müdahale ve diğer faaliyetler yeterince tanımlanmış mı?
- Acil durum kaynaklarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
- Sahada bulunan acil durum kaynakları yöredeki toplulukların güvenliğini korumak için yeterli mi?

Ek rehberlik, araçlar ve referans belgeleri

PK4'ün uygulanmasına ilişkin ilave EBRD rehber dokümanları burada verilmiştir:

- Yol Güvenliği Araç Kiti: : <https://www.roadrisktoolkit.com>
- Trafik ve Yol Güvenliği Anketi (Ek A'ya bakınız)
- Yol Güvenliği Denetimi (bkz. Ek B)

EBRD COVID-19 Dayanıklılık Çerçevesi - Yerel Çevresel ve Sosyal Değerlendirme Eğitim Programı

PK4-Sağlık, Emniyet ve Güvenlik

Lütfen tüm işlemlerin tamamlandığını onaylayın		Evet / Hayır
<i>Liderlik ve organizasyon</i>		
4.1	Müşterinin üst yönetim ekibinin sağlık, emniyet ve güvenlik konusundaki taahhüdü hakkında Müşteri ile görüşüldü. Üst yönetimin konuya aktif şekilde nasıl dahil olduğuna dair örnekler kaydedildi.	
4.2	Projeye ilişkin sağlık ve güvenlikle ilgili sorumluluklar ve acil bir durumda alınacak önlemler hakkında konuşuldu.	
<i>Geçerli standartlar, yükümlülükler ve GIP</i>		
4.3	Müşteriye hangi sağlık, emniyet ve güvenlik uygunluk standartlarının uygulandığı ve uygunluğun nasıl izlendiği soruldu.	
<i>Sağlık, emniyet ve güvenlikle ilgili mevcut belgeler</i>		
4.4	Sağlık, emniyet ve güvenliğin nasıl yönetildiğini açıklayan temel belgeler gözden geçirildi.	
<i>Risk kontrolü hiyerarşisinin uygulanması</i>		
4.5	Müşteriden, risklerin hiyerarşisini (tehlikelerin nasıl giderildiği, ikame edildiği veya idari kontrollerle izole edildiği ve işçinin kişisel koruma ekipmanı ile korunmasının son çare olduğuna dair örnekler dahil) nasıl uygulandığını göstermesi istendi.	
<i>Eğitim, farkındalık, yetkinlik ve kaynaklar</i>		
4.6	İşçilere başlangıç eğitiminin ve devamlı eğitimin nasıl verildiği hakkında görüşüldü.	
4.7	Müşteriye, işçilere ve etkilenen topluluklara projeye ilişkili sağlık ve güvenlik riskleri konusundaki farkındalığı nasıl artırdığı soruldu.	
4.8	Mevcut sağlık, emniyet ve güvenlik kaynaklarının yeterliliği müşteri ile tartışıldı.	

<i>Riskin yönetilmesi</i>		
4.9	Müşterinin yüklenicileri yönetme yaklaşımı ve bu çerçevede - yüklenicilerin nasıl seçildiği ve yükleniciyi seçmeden önce sağlık, emniyet ve güvenlik performansına bakılıp bakılmadığı; - yüklenicilerin nasıl izlendiği ve denetlendiği; - performanslarının iyileştirilmesi gerektiğinde yüklenicilere kapasitelerini geliştirmeleri için hangi eğitim ve desteğin sağlanacağı; - yüklenicinin performansı koşullarını karşılamıyorsa, Projede ne yapılacağı; - sözleşme sonunda yüklenici performansının nasıl değerlendirileceği ve kapasitelerini geliştirmek için bunun yükleniciye nasıl rapor edileceği kontrol edildi.	
4.10	Saha ziyareti yapıldı ve Projede sağlık, emniyet ve güvenlik prosedür ve planlarının nasıl uygulandığı kontrol edildi.	
4.11	Acil müdahale önlemleri hakkında konuşuldu, tespit edilen senaryolar projenin mevcut faaliyetlerine göre kontrol edildi.	
4.12	Risk kaynağı olarak değerlendirip değerlendirmediklerini kontrol etmek ve büyük bir kaza olması halinde acil durum müdahale kaynaklarını paylaşma potansiyeli olup olmadığını anlamak için Proje tesislerine ve altyapıya yakın olan endüstriyel faaliyetlerin yeri hakkında Müşteri ile görüşüldü.	
<i>İzleme ve performans değerlendirmesi</i>		
4.13	Müşteriye, işçilerin ve yerel toplulukların sağlığını izlemek için alınan özel tedbirler de dahil olmak üzere sağlık, güvenlik ve güvenlik performansının nasıl izlendiği soruldu.	
4.14	Çalışma ortamındaki tehlikelerin izlenmesine yönelik düzenlemeler kontrol edildi. <i>NOT: hava kalitesi, toz, sıcaklık, titreşim, radyasyon vb. de bu kapsamda olabilir.</i>	
4.15	Müşterinin üst yönetim ekibinin projenin sağlığını, emniyetini ve güvenliğini gözden geçirme biçimi hakkında konuşuldu.	